

PLÁN ČINNOSTI
Vědecké knihovny v Olomouci
na rok 2021

VĚDECKÁ
KNIHOVNA
V OLOMOUCI

VKOL

A. Úvod

Knihovny jsou nejpočetněji zastoupená kulturní zařízení, která provázejí každého jedince po celý život. Nejsou dnes již jen pouhé „půjčovny knih“, ale stávají se místem setkávání a kulturními a vzdělávacími centry. Jejich potenciálem je stát se do budoucna místem celoživotního vzdělávání, místem pro gramotnost, místem podporujícím aktivnější občanství a místem vyrovnávajícím sociální rozdíly.

Vstřícná a pozitivní atmosféra činí z knihoven místa, která mají potenciál ovlivňovat život obyvatel i celé společnosti. Nejinak je tomu v případě Vědecké knihovny v Olomouci, která zastává v systému knihoven České republiky významné a nezastupitelné postavení. Dochází k postupnému zavádění nových služeb v čele s novými internetovými stránkami, které přináší lepší image knihovny jako centra poznání pro 21. století. Vědecká knihovna v Olomouci si klade za cíl stát se moderní hybridní knihovnou, která nabízí nejen plně digitální i klasické služby, ale rovněž mezinárodním komunitním centrem podílejícím se na výzkumu v oblasti knihovnictví. Centrem, který popularizuje vědu ve společnosti a vzdělává uživatele služeb knihovny všech věkových kategorií. Knihovna bude proto nadále usilovat o zařazení na seznam výzkumných institucí a prohlubovat spolupráci s vybranými výzkumnými pracovišti a výzkumnými pracovníky. Současně bude průběžně inovována nabídka vzdělávání prostřednictvím informačních zdrojů, kterou ocení především studenti a pedagogové.

I v následujícím období Vědecká knihovna v Olomouci bude plnit všechny své funkce, které jí ukládá zákon č. 257/2001 Sb., knihovní zákon, v platném znění, zřizovací listina a další dokumenty vymezující činnost Vědecké knihovny v Olomouci. Nadto je připravena pokračovat v úzké spolupráci s Národní knihovnou České republiky a dalšími vnitrostátními knihovnami a zahraničními partnery, jakož i celorepublikovými oborovými sdruženími a svazy, při implementaci nových technologií, zejména v oblasti digitalizace, ochrany, zpřístupnění kulturního dědictví a dalších informačních zdrojů.

Z důvodu koronavirové epidemie se kulturní život nicméně přesouvá do virtuálního prostředí, proto bude velká pozornost soustředěna na rozšiřování online služeb knihovny tak, aby každý uživatel knihovnických služeb bez výjimek měl k dispozici přístup k co nejširší nabídce elektronických zdrojů a informací. Přesun do online prostředí se promítne i do propagační činnosti knihovny, kdy bude navázáno na úspěšnou podcastovou a audiovizuální produkci, se kterou knihovna začala na podzim 2020 při propagaci nové publikace a s ní spojené výstavy Ottovy Čechy.

Po celý rok 2021 bude také pokračovat dlouho očekávaná rekonstrukce Červeného kostela, po jejímž dokončení na podzim roku 2022 bude Vědecká knihovna v Olomouci disponovat jedním z nejkrásnějších knihovnických prostorů v České republice pro pořádání kulturních a vzdělávacích akcí pro širokou veřejnost i odborné pracovníky. Knihovna se v rámci svých aktivit také významně zaměří na popularizaci vědy pořádáním cyklu přednášek z různých vědních oborů, pokračováním aktivního zapojení do Noci vědců či přípravou dalších celostátních popularizačních aktivit.

Nastal čas, abychom se více soustředili na klíčové oblasti, jako jsou věda a výzkum, digitalizace a vzdělávání a navázali na úspěšný rok 2020, ve kterém se knihovna těšila zájmu čtenářů. Velmi důležitá je i spolupráce s ostatními kulturními institucemi v Olomouckém kraji. Úspěšná činnost Vědecké knihovny v Olomouci by však nebyla možná bez podpory zřizovatele Olomouckého kraje a dobré spolupráce s provozovateli veřejných knihoven a pověřenými knihovnami.

Chtěla bych poděkovat všem čtenářům a návštěvníkům knihovny za jejich přízeň a samozřejmě i pracovníkům knihovny nejen za úspěšnou realizaci projektů, ale především za trvalou snahu o zlepšení knihovnických a informačních služeb pro návštěvníky.

Listopad 2020, RNDr. Bc. Iveta Tichá, ředitelka VKOL

B. Hospodářské a organizační úkoly

Ekonomika a provoz

Hlavní úkoly v oblasti ekonomiky a provozu:

- zajišťování správní a ekonomické agendy,
- sestavení, průběžné sledování a kontrola čerpání rozpočtu VKOL,
- zpracování střednědobého výhledu rozpočtu a střednědobého plánu oprav a investic,
- účetní evidence, zpracování účetních výkazů, komplexních rozborů hospodaření a statistických výkazů,
- měsíční zasílání účetních dat zřizovateli, odesílání informací do CSÚIS,
- čtvrtletní odesílání dat z majetkových karet do jednotné evidence majetku zřizovatele,
- vedení pokladny, zabezpečení a kontrola průběžných odvodů z příručních pokladen zaměstnanců vybírajících hotovost od čtenářů,
- plnění úkolů vyplývajících z personální a mzdové agendy, sociálního a zdravotního pojištění včetně povinných hlášení,
- prověřování výkazů docházky zaměstnanců, čerpání dovolené a vykazování přesčasové práce,
- kontrola nároku a nákupu stravenek v souladu s předpisy k FKSP,
- kontrola a plnění daňových povinností VKOL,
- zajištění ekonomické agendy schválených a připravovaných projektů VKOL, vyúčtování projektů,
- vedení agendy spojené s vymáháním nevrácených knih a poplatků z prodlení,
- zajištění služeb recepce budovy Bezručova 3,
- evidence a inventarizace majetku svěřeného VKOL k hospodaření,
- zajišťování veškeré správy a údržby objektů knihovny včetně kontroly funkcí zabezpečovacího systému a EPS,
- spolupráce s firmou realizující investiční akci stavební úpravy objektu Červeného kostela,
- zabezpečení povinných revizí a technických kontrol u všech objektů a zařízení,
- vyúčtování nájmu z bytových a nebytových prostor včetně přeúčtování nákladů souvisejících služeb, pronájem reklamních ploch a parkovacích míst,
- zajišťování zásobování čistícími a úklidovými prostředky, OOP, nákup dlouhodobého hmotného majetku vyjma výpočetní techniky,
- zabezpečení autoprovozu,

- péče o protipožární ochranu a bezpečnost práce ve spolupráci s vedoucími oddělení, úseků a směn a protipožárními hlídkami,
- hlášení a platby DILIA,
- aktualizace vnitřních předpisů VKOL z oblasti ekonomiky a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v souladu s právními předpisy a Zásadami řízení PO zřizovaných Olomouckým krajem,
- lokální administrace VKOL v rámci portálu pro příspěvkové organizace Olomouckého kraje.

C. Linka zpracování

Doplňování fondů

Povinný výtisk

Jednou z hlavních priorit VKOL v oblasti akvizice je získávání povinného výtisku, jež bude posíleno cílenými nástroji k dosažení úplnosti, kterými jsou systematické kontroly řady ISBN a seznamu deziderát. Kontrola úplnosti povinného výtisku bude vycházet dále z porovnání přírůstků Národní knihovny ČR a Moravské zemské knihovny v Brně. Taktéž nezbytná spolupráce s akvizičními pracovníky zejména těchto knihoven s právem celostátního povinného výtisku na poli „problematických“ nakladatelů a vydavatelů bude i nadále naším cílem. Důraz bude kladen na vyhledávání nových nakladatelů a navazování dobrých vztahů s nimi. Z těchto důvodů se bude akvizice účastnit akvizičních seminářů a knižních veletrhů.

Dary

VKOL se zaměří v oblasti retrospektivního doplňování na získávání darů od jednotlivců a institucí, které se budou přijímat zejména na základě předem prověřených seznamů. Knihovna velice dobře doplňuje chybějící povinný výtisk, ztráty povinného výtisku, poškozené tituly nebo další výtisky z vyřazené literatury z jiných knihoven. Prvotní prověření seznamů vyřazené literatury bude probíhat v oddělení IT. Akvizice dále porovná již vytipované tituly s naším fondem a vhodné tituly následně získá jako dar nebo formou nákupu za poštovné.

VKOL v letošním roce přijala darem kompletní sbírku knih „Bibliothek im Bamberger Begegnungszentrum“ od Franze Kubina, cca 3 500 svazků, která obsahuje jak knihy, tak různá periodika, včetně vzácných dokumentů o vysídlení sudetských Němců z českého pohraničí. V příštím roce se knihovna zaměří zejména na zpracování darů z této sbírky.

Nákup

Knihovna se zaměří na průběžné doplňování, tzn. pořizování dalších výtisků k povinnému výtisku, aby zajistila větší ochranu fondu a také zkrátila čekací doby na knihy při rezervacích. Nákup bude probíhat na základě výstupů velmi požadované literatury nebo na základě tipů od tzv. garantů nákupu, kteří se účastní pravidelných výstavek povinného výtisku. Tímto způsobem bude knihovna i v roce 2021 zajišťovat kvalitní literaturu pro čtenáře v předstihu.

Cílem retrospektivního nákupu bude doplnění deziderát, ztrát povinného výtisku, poškozených titulů nebo dalších výtisků.

V oblasti nákupu zahraničních knih bude VKOL oslovovat osvědčené distributory, např. Slovart, Kuba Libri, Megabooks a Knihkupectví malé centrum. S ohledem na charakter publikací se knihovna bude obracet také na dodavatele EBSCO nebo Ventures Books, které se více orientují na angloamerický svět. Zavedená kooperace s mezinárodní výměnou publikací bude i nadále stěžejní za účelem získání těžko dostupných nebo cenově nákladnějších titulů. Podněty na nákup zahraniční literatury vychází od našich uživatelů, na vytypování titulů se dále podílí členové akviziční komise, oddělení DZF a další pracovníci.

Výměna zahraniční literatury

Na poli mezinárodní výměny publikací se bude VKOL obracet na naše dlouhodobé spolupracující partnery, díky kterým knihovna částečně akvíruje zahraniční literaturu požadovanou našimi uživateli a odbornými pracovišti. Program mezinárodní výměny napomáhá snižovat rozpočet na nákup zahraničních knih. V letošním roce se knihovně podařilo rozšířit základnu zahraničních partnerů navázáním nového kontaktu s Muzeem užitého umění ve Vídni.

V oblasti příjmu zahraniční literatury se VKOL zaměří na zahraniční bohemika, odbornou literaturu, šedou literaturu a publikace vhodné pro studium jazyků, oborově pak především na humanitní vědy. Oblast výdeje se využije k beznákladové propagaci samotné knihovny, Olomouckého kraje, českých autorů a nakladatelů.

Periodika

Hlavní náplní VKOL bude i nadále vytváření co nejúplnějšího fondu povinného výtisku periodik, zvláště se knihovna zaměří na regionální produkci. Knihovna bude urgovat vydavatele, kteří neplní svou zákonnou povinnost. Výhledově se knihovna bude zabývat navýšením kapacity skladu běžného ročníku periodik.

V oblasti nákupu zahraničních odborných periodik se bude ověřovat jejich dostupnost v elektronických databázích, zohledněny budou požadavky cirkulace časopisů (absenční výpůjční služby určené pouze institucím) a meziknihovní výpůjční služby na tištěnou podobu časopisů.

Zpracování fondů

Hlavní prioritou bude zpracování povinného výtisku. Povinný výtisk (s výjimkou grafiky, zvukových dokumentů a elektronických zdrojů na pevném nosiči) bude knihovna nadále zpracovávat v rámci sdílené katalogizace Cluster. Editaci bibliografických záznamů provádí katalogizátor v bázi Národní knihovny ČR, replikace záznamů do báze Vědecké knihovny v Olomouci probíhá automaticky v online režimu.

Ostatní přírůstky do fondu VKOL budou editovány pouze a přímo v lokální bázi katalogu SVK01. Jedná se o starší bohemika (vydaná před rokem 2005), zahraniční literaturu, šedou literaturu (divadelní programy, katalogy výstav / aukcí aj.), starší další výtisky bez úplného bibliografického záznamu nebo mající záznam pouze v naskenovaném katalogu GEK.

Z důvodu neustálého vývoje katalogizačních pravidel RDA bude linka zpracování sledovat stránky katalogizační politiky Národní knihovny ČR, nově schválené interpretace a sekci „Dotazy ke katalogizaci“. Pracovníci jmenného popisu se budou účastnit pracovních skupin pro zpracování dokumentů při NK ČR. Nejasné případy se budou řešit neprodleně ústním nebo e-mailovým jednáním.

Podle typologie dokumentů jsou katalogizovány:

- monografie,
- pokračující zdroje,
 - seriály,
 - integrační zdroje,
- speciální dokumenty,
 - grafika,
 - kartografické dokumenty,
 - hudebniny,
 - zvukové dokumenty (CD),
 - videozáznamy,
 - elektronické zdroje (CD-ROM, DVD).

Na úseku jmenného zpracování budou pokračovat práce na retrokonverzi a rekatalogizaci bibliografických záznamů v souladu s katalogizačními pravidly a ve spolupráci se Souborným katalogem. S ohledem na množství přírůstku bude probíhat kontrola věcných rejstříků a formalizace věcných selekčních údajů podle souboru autorit.

S katalogizačními pravidly RDA a se zvyšujícím se zahraničním přírůstkem narůstá v posledních letech jak množství jmenných autorit, tak i doba potřebná pro jejich prověřování a vytváření v databázi národních autorit. Tvorba jmenných autorit není ve VKOL dlouhodobě dostatečně personálně pokryta, z toho důvodu bude cílem úseku jmenného zpracování pro příští rok vyškolení druhého supervizora. Dále se v této souvislosti knihovna zaměří na katalogizaci gramofonových desek, která byla v minulých letech z kapacitních důvodů téměř pozastavena.

Se Souborem národních autorit ČR se bude nadále pokračovat ve sdílení autoritních dat a kooperativní tvorbě nových dat.

Jmenný popis

Hlavní prioritou bude zpracování povinného výtisku v rámci sdílené katalogizace Cluster (v bázi NKC01 v katalogu Národní knihovny ČR). Veškerý nově příchozí přírůstek do fondu knihovny bude zpracováván dle katalogizačních pravidel RDA, s výjimkou dalších výtisků, které mají úplný bibliografický záznam. Ostatní přírůstky do fondu VKOL budou editovány pouze a přímo v lokální bázi katalogu SVK01 (viz zpracování fondů).

Věcný popis

Povinný výtisk bude VKOL zpracovávat v rámci sdílené katalogizace Cluster (trvá od roku 2005). Editaci bibliografických záznamů provádí katalogizátor v bázi NKC01 Národní knihovny ČR, replikace záznamů probíhá automaticky online do báze SVK01 Vědecké knihovny v Olomouci.

Dále bude prováděna revize věcného zpracování v případě, že titul dosud neprošel věcným popisem v žádné kooperující knihovně Clusteru. Lokální věcná revize byla zavedena, aby za formální a logickou správnost údajů ručila / zodpovídala knihovna, která titul první zkatalogizovala. Rovněž se budou v rámci Clusteru vkládat do bibliografických záznamů beletristických děl anglické ekvivalenty věcných termínů.

Ostatní přírůstky do fondu VKOL budou editovány přímo v lokální bázi katalogu SVK01:

- starší bohemika (vydaná před rokem 2005),
- zahraniční literatura,
- šedá literatura (divadelní programy, katalogy výstav / aukcí aj.),
- starší další výtisky bez úplného bibliografického záznamu.

Při věcné katalogizaci bude knihovna využívat Soubor národních autorit ČR.

Knihovna sdílí v lokální bázi SVK10 Vědecké knihovny v Olomouci autoritní záznamy báze AUT10 Národní knihovny ČR. VKOL se bude podílet na tvorbě nových národních autorit – korporativních, geografických, názvových (editací autoritních záznamů v bázi AUT10) a tematických (odesláním návrhů v tabulce Excelu e-mailem).

Podle dohodnutých a schválených pravidel projektu obalkyknih.cz bude VKOL nadále skenovat obálky a obsahy dokumentů a hlavní autory titulů. Kromě monografií se budou skenovat i vícesvazkové monografie, seriálové publikace a některé speciální dokumenty.

D. Správa fondu a historické fondy

Pro oddělení správy fondu a historických fondů bude rok 2021 představovat rok konsolidace po období personálních změn. Ty zasáhly revizi fondu, ochranu fondu i expedici fondu a v roce 2021 lze očekávat i další změny. Jednou z priorit proto bude nalezení vhodné náhrady za odcházející pracovníky a udržení vysokého standardu všech prací prováděných oddělením SFHF.

Revize fondu bude kontrolovat tyto signaturové řady:

- II 858.001 – II 880.000 37 551,
- 2-005.001 – 2-024.999 23 461,
- 603.001 – 614.000 14 293,
- 700.001 – 723.000 22 810,
- 1-170.001 – 1-180.000 11 882,
- A4 Skl 028.001 – A4 Skl 050.000 22 000,
- celkem: 131 997 svazků.

Začátkem roku bude prověřen fyzický stav přibližně stovky exemplářů zasažených vodou při havárii strojovny v červnu 2020, které jsou dosud uloženy mimo běžný fond. V případě dobrého fyzického stavu budou exempláře vrženy do běžné signaturní řady. V případě potřeby nahradit některé svazky, bude vznesen podnět na oddělení DZF.

Vzhledem k omezení plynoucím z rekonstrukce kostela a potřebě zajistit vchod do budovy Bezručova 3 bude snížena kapacita garáže. Vozidlo pro expedici bude nově dlouhodobě parkovat v depozitáři Hejčín a v této souvislosti dojde k reorganizaci expedice fondů a rozmístění pracovníků odpovědných za tuto činnost.

Úsek historických fondů se vedle běžné činnosti bude zabývat přípravou pravidelné podzimní výstavy založené na prezentaci historických fondů. Současně bude ve spolupráci s úsekem digitalizace zajišťovat účast VKOL v mezinárodním projektu EODOPEN – eBooks-On-Demand-Network Opening Publications for European Netizens.

Na podzim bude uspořádán další ročník konference Bibliotheca Antiqua a bude vydán sborník příspěvků.

V roce 2021 bude částečně omezeno a utlumeno mikrofilmování periodik, a to především z důvodu nákladnosti pořizování materiálu pro tuto činnost.

E. Studovny a služby

Hlavní studovna

Pracovníci hlavní studovny budou poskytovat informace uživatelům a zprostředkovávat prezenční výpůjčky běžného ročníku novin a časopisů, rezervovat knihy a svázané časopisy určené pro prezenční studium. V hlavní studovně budou i nadále prezenčně půjčovány tištěné normy, patenty a zpřístupněny normy v elektronické podobě. Stále zde budou pro čtenáře vystaveny nejzajímavější české i zahraniční tituly časopisů ze všech oborů a nabídka bude pravidelně aktualizována. Průběžně bude doplňována příruční knihovna hlavní studovny.

Půjčovní služby

V souvislosti s již započatou rekonstrukcí Červeného kostela bude nutné upravit organizaci služeb – zejména meziknihovní služby a chod studovny vázaných novin.

Nadále budou pokračovat menší přesuny knih ze skladu na Bezručova 2 do nového deponiáře v Hejčíně. Jedná se zejména o starší dokumenty, které musí uvolnit místo novinkám ve fondu.

Pořízení nových regálů do volného výběru, aby byl počet knih zde uložených opět navýšen. Počet knih byl v roce 2020 zredukován v souvislosti s vytvořením sálu volného výběru.

MVS

Do činností meziknihovní výpůjční služby na rok 2021 zejména patří:

- spolupráce s knihovnami v činnostech souvisejících s meziknihovními službami,
- kvalifikované poskytování všeobecných informací ke službám VKOL novým nebo nezkušeným návštěvníkům studovny vázaných novin,
- spolupráce s oddělením DZF v oblasti návrhů na nákup chybějících děl a oprav katalogizačních záznamů,
- spolupráce s úsekem správy fondů při zachytávání poškozených a napadených novinových svazků, spolupráce s digitalizační jednotkou při uživatelských problémech s digitální knihovnou Kramerius,
- propagace úseku meziknihovních služeb a studovny novin (zde zvláště digitální knihovny Kramerius a Databáze děl nedostupných na trhu (DNNT)),
- účast na přednáškách a školeních.

Informační služby

Informační služby jsou poskytovány v půjčovní hale u čtenářských katalogů a v hlavní studovně. Informace jsou podávány nejen ústně, ale i telefonicky nebo e-mailem, novým čtenářům je určena vstupní instruktáž. Významnou činností je zpřístupňování vědeckých informačních zdrojů a poskytování výstupů uživatelům, propagace externích a interních databází, kterými knihovna disponuje.

Nabídka služeb bude rozšiřována v návaznosti na rozvoj informačních technologií a požadavky uživatelů. Pracovníci informační služby budou odpovídat písemně na dotazy čtenářů i institucí, sestavovat rešerše, bibliografické a faktografické informace poskytovat na vyžádání. Průběžně budou sestavovat a na webových stránkách vystavovat soupis zpracovaných tematických rešerší. Dále budou z velké části zajišťovat provázení exkurzí ze škol, seznamovat studenty s chodem knihovny a jejími službami.

Informační služby se budou opět podílet na doplňování knižních fondů, na výstavách připravovaných knihovnou, na propagaci činnosti knihovny. Dále bude pokračovat spolupráce s úsekem meziknihovních služeb, účast na chatu Ptejte se knihovny, doplňování a aktualizace příruční knihovny oddělení.

Multimediální studovna

Fond multimediální studovny bude nadále průběžně doplňován především prostřednictvím povinného výtisku. Knihovna se zaměří na veškeré prameny informací o dostupných titulech na knižním trhu, zejména na internet, kde nakladatelství nabízejí svou produkci. Nakladatelé, kteří svou povinnost neplní, budou urgováni.

V návaznosti na projekt Knihovna 21. století se bude pokračovat v doplňování zvukové knihovny pro nevidomé a těžce zrakově postižené uživatele formou nákupu z nabídkových seznamů Knihovny E. M. Macana.

VKOL bude poskytovat přístup k ozvučenému portálu „FriendlyVox” určený pro osoby se zrakovým handicapem a nadále spolupracovat s Virtuální národní fonotékou, tzn. odesílat záznamy do této databáze (souborného katalogu zvukových dokumentů ČR).

Německá knihovna

Fond:

- doplnění výukových materiálů profesní němčiny,
- aktualizace materiálů k jazykovým certifikátům všech úrovní,
- novinky výukových materiálů pro děti 3–6, 7–10 let,
- doplnění hraných filmů a dokumentů na DVD,
- doplnění knih nominovaných na Německou knižní cenu a Cenu Lipského knižního veletrhu,
- doplnění oceněných komiksů a krimi, odborných titulů o ekologii,
- vyřazení a odpis zastaralých titulů, náhrady ztrát a poničených titulů.

F. Informační technologie

Průběžné činnosti, které budou náplní činnosti oddělení IT v roce 2021:

- správa serverů (aktualizace, instalace nových aplikací, sledování provozu, zálohování),
- správa sítě VKOL,
- zálohování a archivace dat,
- běžná správa systému Aleph,
- správa www stránek,
- opravy a reindexace GEKu,
- údržba zaměstnaneckých, čtenářských PC a příslušenství, tiskáren,
- sledování a samostudium nových technologií.

Mimořádné činnosti v roce 2021:

- Stávající server pro Firewall již není vyhovující a bude nahrazen novým serverem.
- V rámci aktualizace virtualizačního prostředí plánujeme výměnu diskového pole MSA 2040.
- Proběhne výměna kamerového systému ve studovně historických fondů.
- Během roku provedeme výměnu aktivních prvků LAN pro zajištění bezproblémového chodu počítačové sítě.
- V souvislosti s kybernetickým útokem v září 2020 zavedeme další bezpečnostní opatření pro klientské stanice a vzdálené připojení.
- Stávající souborový systém Novell plánujeme nahradit adresářovou službou Active Directory.
- Proběhne příprava na případný upgrade knihovního systému Aleph na verzi 23.
- Dle časových možností se pokusíme o implementaci způsobu zobrazování záznamů ze serveru obalkyknih.cz.
- Ke konci roku provedeme výměnu zastaralých počítačových stanic.
- Digitalizační pracoviště se bude i v roce 2021 zaměřovat především na digitalizaci periodik a v první řadě novin. K zapojení vyššího počtu pracovníků a zvýšení výkonu digitalizační linky by měla přispět realizace projektu v rámci programu VISK 7.
- Během roku je plánována poměrně rozsáhlá obnova hardwarového vybavení digitalizační jednotky, především výměna serverů a skenerů. Pro archivaci zdigitalizovaných dat je plánován nákup nového datového úložiště.
- I nadále budeme pokračovat v technické podpoře projektů EODOPEN – eBooks-On-Demand-Network Opening Publications for European Netizens,

NAKI II – Program na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity a Knihovny.cz včetně projektu Získej.

G. Regionální služby knihovnám Olomouckého kraje

Nadále bude prioritou oddělení podílet se a koordinovat činnosti regionálních funkcí v celém Olomouckém kraji. Při této práci budeme vycházet z Koncepce k zajištění RF v Olomouckém kraji. Platnost stávající Koncepce bude na konci roku 2020 končit, proto na začátku roku 2021 vejde v platnost Koncepce nová.

Stěžejní náplní práce oddělení budou standardní činnosti, které vyplývají z Metodického pokynu MK ČR k výkonu regionálních funkcí:

- Odborné vzdělávání knihovníků – po zkušenostech z letošního roku, kdy nebylo možno řadu vzdělávacích akcí uskutečnit klasickou prezenční formou, ale bylo třeba je přenést do online prostoru, bude třeba počítat s tím, že se situace může opakovat, a proto některé vzdělávací akce budeme mít připraveny i v online variantě.
- Pokud bude situace příznivá bude zorganizováno setkání metodiků z pověřených a střediskových knihoven, které by mělo sloužit k předávání zkušeností a diskuzi nad aktuálními tématy.
- Podpora knihovníků v menších profesionálních a neprofesionálních knihovnách – společně s pověřenými knihovnami bude pokračovat propagace ocenění Nejlepší venkovský knihovnický Olomouckého kraje. Zorganizováno bude slavnostní předání ocenění u příležitosti Setkání knihovníků Olomouckého kraje.
- Podpora komunikace v rámci krajské sítě knihoven – v průběhu roku bude zřízena facebooková stránka regionálních funkcí knihoven Olomouckého kraje, která bude sloužit jako další, neformálnější, komunikační kanál mezi knihovníky a knihovnami v našem kraji.
- Projekt Cizojazyčná literatura – ve spolupráci s oddělením DZF v průběhu roku bude připraveno spuštění půjčování výměnných souborů cizojazyčných knih pro knihovny našeho kraje. Tyto knihy VKOL již několik let získává z projektu Cizojazyčná literatura.

Oddělení bude dle svých možností i nadále participovat na propagaci VKOL prostřednictvím organizace kulturních programů pro veřejnost.

H. Vzdělávací a kulturní akce pro školy a veřejnost

V posledních letech roste význam vzdělávací činnosti knihovny, a nejinak tomu bude v roce 2021. Část vzdělávacích aktivit bude zaměřena na veřejnost, akce pro ni budou koncepčně plánovány programovou radou, program bude tematicky vyvážený a bude upřednostňována kvalita na úkor kvantity. Do této skupiny aktivit patří internetové lekce pro seniory začátečníky (práce na PC, vyhledávání na internetu, vyhledávání v katalogu VKOL, e-mailová pošta, psaní ve Wordu, použití flash disku, práce s chytrým telefonem) i seniory pokročilé (práce s Wikipedií, Excelem, PowerPointem, základní úprava fotografií, práce s tabletem či telefonem) nebo kurzy pro budoucí přispěvovatele do Wikipedie.

Knihovna bude spolupracovat se školami všech stupňů, knihovnické lekce pro školy se zaměří na citační etiku a práci s informačními zdroji. Pro veřejnost budou nadále nabízeny individuální konzultace (v knihovně) při psaní závěrečných, bakalářských a diplomových prací a citování literatury.

Nadále budou probíhat kulturní akce pro veřejnost, a to primárně v sále volného výběru v hlavní budově VKOL. V případě vládních nařízeních z důvodu nepříznivé epidemiologické situace se bude knihovna soustředit na online produkci. Na rok 2021 je naplánováno deset výstav v Galerii Biblio.

Německá knihovna bude nadále organizovat programy pro všechny věkové skupiny na podporu výuky německého jazyka a spolupracovat se školami, pedagogy i s nakladateli výukových materiálů.

V roce 2021 uspořádá:

- nabídka exkurzí pro žáky ZŠ, SŠ, jazykových škol s pracovními listy:
 - Jak zábavně na výuku němčiny? Představení fondu německé knihovny a vyhledávání v online katalogu – nově s iPady tzv. Actionbound (licenci hradí Goethe Institut)
 - reálie Německa – výstavy *Berliner Mythen*, *Deutsche Städte*, *Erfinderland Deutschland*
 - *Spielort Bibliothek* – hraní deskových her v němčině dle jazykové úrovně,
- filmy pro školní třídy – promítání 1× měsíčně,
- Klub německého filmu – promítání 1× měsíčně,
- pořádání seminářů pro učitele NJ – spolupráce s nakl. Hueber, nakl. Klett, Tandem Plzeň, *Do Německa /Do Rakouska* na zkušenou,
- *Evropský den jazyků* v knihovně – jazykové kvízy pro školní třídy v německé a anglické verzi, ukázky dalších jazyků,

- *Speak-dating* na Horním náměstí – 24 cizích jazyků,
- soutěž v předčítání *Knihomol* – kooperace s GI Pardubice a Č. Budějovice, vítězové pozváni do Goethe-Institutu,
- festival *Olmützer Kulturtage / 7. Olomoucké dny německojazyčné kultury* – společně s FF a PedF UPOL (filmy, koncerty, přednášky, výstavy, seminář pro učitele, program pro školy),
- *Kinderklub aneb němčina hravě* – babydeutsch pro děti od 3–7 let, zábavná němčina s hraním deskových her pro děti 8–14 let, 1× měsíčně zdarma,
- Centrum výuky rané němčiny v Olomouci – zajištění financování z GI, akreditované semináře pro budoucí lektory NJ,
- projekt *Deutsch ist super!* – animace pro žáky 6. tříd ZŠ před výběrem 2. cizího jazyka, spolupráce s Pedagogickou fakultou UP a financováno Bohemia Troppau.

Výstavy:

- leden: *Berliner Mythen II.*,
- říjen: *Isolde Ohlbaum: Fotografie českých, německých a rakouských spisovatelek a spisovatelů*,
- prosinec: *Osudy Romů za 2. světové války*.

Nutno připravit akce také v online verzi – školení pro učitele formou webinářů, filmy pro školy zakoupením licence pro jednotlivé třídy, výstavy formou virtuálních prohlídek, Kinderklub natočením videa pro děti, soutěž Knihomol formou zaslání videa nebo audia s načteným textem.

I. Bibliografie, ediční a propagační činnost

Bibliografické a biografické informace

Knihovna bude průběžně přispívat do automatizovaného kooperačního systému České národní bibliografie - články (excerpováním vybraných titulů regionálního tisku). Průběžná aktualizace databáze REGO bude pokračovat i v roce 2021. Bibliografické záznamy budou zahrnuty i do výroční zprávy (publikace VKOL, publikační činnost pracovníků VKOL).

Publikace

VKOL plánuje pro rok 2021 následující publikace: Výroční zpráva Vědecké knihovny v Olomouci za rok 2020, Sborník z konference Bibliotheca Antiqua 2021, časopis KROK (únor, květen, srpen, listopad).

Časopis KROK

V roce 2021 vyjdou opět 4 čísla, náklad 700 výtisků bude nadále zachován. Tematické zaměření na některé okruhy bude řešeno redakční radou časopisu. Od podzimu 2020 se pracuje na nové grafické podobě, která bude představena redakční radě. Záměr přinášet příspěvky s nadčasovým charakterem zůstává, nově bude součástí každého čísla vizitka jedné z pověřených knihoven Olomouckého kraje.

Propagace

V roce 2021 plánuje VKOL zvýšit o 25 % fanouškovskou základnu na svých facebookových stránkách, rozšířit profil knihovny na další sociální sítě a navázat na podcastovou a audiovizuální produkci, se kterou jsme začali na podzim 2020 při propagaci Ottových Čech.

Nadále bude propagace zaměřena na zviditelnění knihovnických služeb a akcí pro veřejnost. Cílem knihovny bude hlavně zvyšování povědomí o jejím významu mezi širokou veřejností a navázání další spolupráce s médii.

J. Projekty

Jednou z priorit pro VKOL bude podat a následně realizovat projekt v Integrovaném regionálním operačním programu zaměřený na modernizaci vybavení digitalizační jednotky. Bude-li možné projekt realizovat, pak by byla ideální součinnost se zřizovatelem, a to z důvodu náročné administrace i potřeby zajistit vlastní podíl.

VKOL se bude dále podílet, stejně jako v minulých letech, na projektech MK ČR Cizojazyčná literatura a České knihy, které zastřešuje Moravská zemská knihovna.

Dále budou zpracovány žádosti v programech:

Knihovna 21. století Doplnění fondu zvukové knihovny VKOL (Ministerstvo kultury České republiky)

VISK 2 Mimoškolní vzdělávání knihovníků

VISK 5 RETROKON – Národní program retrospektivní konverze katalogů v ČR

VISK 6 - Digitalizace rukopisů, výroba ochranných obalů

VISK 9/I Rozvoj Souborného katalogu ČR a souboru národních autorit (Doplňování vybraných záznamů článků do databáze ANL)

VISK 7 Restaurování a digitalizace periodik z fondu VKOL

VKOL bude pořádat již 7. ročník multikulturního festivalu Olmützer Kulturstage - olomoucké dny německojazyčné kultury, který finančně podporuje Česko-německý fond budoucnosti a Goethe Institut.

Pokračovat bude participace VKOL na mezinárodním projektu *EODOPEN* – *eBooks-On-Demand-Network Opening Publications for European Netizens*, zaměřeného na zpřístupňování děl na internetu.

V roce 2020 bylo prodlouženo projektové období grantové dohody Podpora mobility pracovníků VKOL v rámci programu Erasmus+ na dobu trvání 28 měsíců od 1. 6. 2019 do 30. 9. 2021.

K. Rekonstrukce Červeného kostela

Na konci září 2020 začala plánovaná rekonstrukce Červeného kostela, který sloužil od 60. let 20. století až do roku 2019 jako sklad knih Vědecké knihovny v Olomouci. Po vystěhování téměř 300 tisíc svazků do nového depozitáře v Olomouci-Hejčíně čeká kostel oprava od základů až po střechu. Budovu bude třeba staticky zajistit, vyměnit poškozené krovy a střešní krytinu. Řešit se bude také nadměrná vlhkost zdiva, celkovou rekonstrukcí projdou i podlahy a omítky.

Dle projektu architektonického studia atelier-r bude kostel a budovu ředitelství knihovny spojovat nová prosklená budova s vyhrazenými prostory pro informační centrum Olomouckého kraje, recepci knihovny a kavárnu. Velkou úpravou projdou také venkovní prostory kolem kostela, kde vznikne i posezení pro návštěvníky kavárny.

Po rekonstrukci Červeného kostela, který má sloužit jako sál s kapacitou až 200 míst, bude knihovna disponovat důstojným prostorem pro své akce a zároveň bude moci rozšířit svou nabídku. Pro co nejefektivnější využití nových prostor bude sepsána v první polovině následujícího roku nová koncepce.

Na webových stránkách Vědecké knihovny budou pro čtenáře aktualizovány informace o rekonstrukci a změnách provozu budovy ředitelství, Bezručova 3.

Veřejnosti se má Červený kostel spolu s novou přístavbou otevřít za 24 měsíců od předání stavby. Záměr na přestavbu kostela v kulturní centrum je součástí Národního investičního plánu 2020–2050 i regionálních strategických dokumentů.

Listopad 2020

Zpracovali ředitelka VKOL a vedoucí oddělení VKOL

A. Úvod	2
B. Hospodářské a organizační úkoly	4
Ekonomika a provoz	4
C. Linka zpracování	6
Doplňování fondů	6
Povinný výtisk	6
Dary	6
Nákup	6
Výměna zahraniční literatury	7
Periodika	7
Zpracování fondů	8
Jmenný popis	9
Věcný popis	9
D. Správa fondu a historické fondy	11
E. Studovny a služby	12
Hlavní studovna	12
Půjčovní služby	12
MVS	12
Informační služby	13
Multimediální studovna	13
Německá knihovna	14
F. Informační technologie	15
G. Regionální služby knihovnám Olomouckého kraje	17
H. Vzdělávací a kulturní akce pro školy a veřejnost	18
I. Bibliografie, ediční a propagační činnost	20
Bibliografické a biografické informace	20
Publikace	20
Časopis KROK	20
Propagace	20
J. Projekty	21
K. Rekonstrukce Červeného kostela	22